

Hiệu ứng lan tỏa của thị trường các-bon đến thị trường tài chính: Bài học cho Việt Nam

Phạm Tiến Đạt^{1*}✉

¹ Trường Đại học Tài chính - Marketing.

ORCID: * 0000-0002-4194-2593.

✉ Tác giả liên hệ: phamtiendat@ufm.edu.vn.

Ngày nhận bài: 05/12/2025 | Biên tập xong: 02/01/2026 | Duyệt đăng: 12/01/2026

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Bài viết này tập trung xem xét mức độ lan tỏa từ thị trường các-bon (TTCB) đến thị trường tài chính (TTTC) trong giai đoạn 2021–2025 tại EU, Trung Quốc và Mỹ. Kết quả nhằm rút ra hàm ý chính sách cho quá trình vận hành TTCB ở Việt Nam.

Thiết kế nghiên cứu/phương pháp/tiếp cận: Nghiên cứu áp dụng mô hình Vector tự hồi quy (VAR), sau đó tiến hành phân tích hàm phản ứng xung (IRF) và phân rã phương sai dự báo sai số (FEVD).

Kết quả nghiên cứu chính: TTCB EU hầu như không lan tỏa đáng kể sang TTTC. Ngược lại, TTCB toàn cầu, Trung Quốc và Mỹ tạo ra tác động lan tỏa ngắn hạn rõ rệt, đặc biệt lên thị trường cổ phiếu Trung Quốc. Trong khi đó, cổ phiếu Mỹ và châu Âu phản ứng ngược chiều, thị trường trái phiếu dù phản ứng yếu, nhưng vẫn ghi nhận hành vi trú ẩn an toàn trước các cú sốc giá các-bon.

Giá trị đóng góp mới: Bài viết này đóng góp vào kho tàng nghiên cứu về TTCB và phát triển bền vững. Sự đóng góp được thể hiện bằng cách làm rõ vai trò của ETS như một cấu phần trung tâm trong một hệ thống chính sách đa tầng, kết nối giữa TTCB và TTTC, giám sát tài chính, chuyển đổi công nghệ và phát triển thị trường vốn. Cách tiếp cận này mở rộng khung phân tích truyền thống, vốn xem ETS chủ yếu như công cụ môi trường. Đồng thời, nghiên cứu cung cấp bằng chứng thực nghiệm cho việc thiết kế các chính sách chuyển đổi phù hợp với bối cảnh Việt Nam và những nền kinh tế đang phát triển.

TỪ KHÓA: Hiệu ứng lan tỏa, thị trường các-bon, thị trường tài chính.

Mã phân loại JEL: G10, G15, Q54, Q58, C32.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2026.238>.....